

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

1(11)

2021-11-15

511-1432-2017

Bildande av naturreservatet Tångsåmurarna i Älvkarleby kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som markerats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara Tångsåmurarna.

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets rikkärr, sumpskogar, skogsbevuxen myr, holmar med äldre tall och kalkpåverkade örtrika skogar, med dess ekosystem och biologiska mångfald, ska vårdas och bevaras. Syftet är också att bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för utpekade naturmiljöer och arter enligt art- och habitatdirektivet samt att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftsliv.

Syftet ska uppnås genom att inte tillåta skogsbruk, exploaterande verksamhet eller dikning. Rikkärret hålls öppet genom slåtter och röjning. Åtgärder genomförs vid behov för att förhindra beskuggning av äldre tallar eller ekar. För att höja naturvärdena i skogsbruks-påverkade fastmarksskogar kan åtgärder genomföras. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden, och därmed skälen för beslutet, utgörs av ett våtmarksområde som inkluderar rikkärr, sumpskogar och skogsbevuxen myr samt av fastmark med äldre tallar i och i anslutning till våtmarken. Även äldre kalkrika fastmarksskogar som omger våtmarken har prioriterade bevarandevärden.

Öppna kärrytor, gynnsamma hydrologiska förhållanden, gamla löv- och barrträd, äldre solexponerade tallar och död ved är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, bland annat kärlväxter, mossor, snäckor, fjärilar, trollsländor och skalbaggar knutna till öppna kalkrika kärr; svampar knutna

till kalkbarrskogar; skalbaggar och tickor knutna till tall samt epifytiska lavar knutna till asp och ädellövträd.

Bland de prioriterade bevarandevärdena återfinns Natura 2000-naturtyperna rikkärr (7230), taiga (9010), lövsumpskog (9080) och skogbevuxen myr (91D0) samt Natura 2000-arterna kalkkärrsgrynsnäcka (1013), bred kärrtrollslända (1035), citronfläckad kärrtrollslända (1042), gulyxne (1903) och platt spretmossa (1984).

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. utföra skogsbruksåtgärder, såsom att avverka, röja, så, plantera, markbereda, bryta stubbar eller upparbeta vindfällan, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar,
2. uppföra byggnad, torn, mast, vindkraftverk eller anlägga väg, uppställningsplats för fordon, stig, spång, stängsel, brygga, båtplats eller annan anläggning eller anordning med undantag för att
 - uppföra jaktorn för vilka länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A15,
3. anlägga mark- eller luftledning eller ledning eller rör i vatten eller på botten,
4. förändra reservatsområdets topografi, batymetri, hydrologi, yt- eller dräneringsförhållanden, såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, fylla ut, borra, dämna, markavvattna, dränera, underhållsrensa dike eller på annat sätt föra bort vatten med undantag för
 - underhåll av diken för vilka länsstyrelsen lämnat tillstånd enligt föreskrift A14,
 - underhåll av dike markerat på karta, bilaga 1,
5. anordna upplag, deponera eller dumpa,
6. framföra motordrivet fordon,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
8. tillföra kalk eller växtnäringssämnen,

2021-11-15

511-1432-2017

9. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande,
10. sätta upp saltsten, anlägga åtel eller utfodra vilt,
11. så eller inplantera växt-, svamp eller djurart/-stam,
12. röja, klippa eller bedriva täkt av alger, vass eller annan vattenvegetation,
13. bedriva vattenbruk för odling av djur eller växter.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

14. underhålla befintliga diken om det behövs för att undvika försumpning eller skada på mark utanför reservatet,
15. uppföra jakttorn.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs och att följande åtgärder genomförs:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor och informationsskyltar,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplatser, stigar och leder, spänger, vindskydd, bord, bänkar, eldstäder och vedförråd,
4. röjning, frihuggning, trädfällning, ringbarkning, bränning, slåtter, tuvfräsning, markstörning samt uppräckning av buskar och sly,
5. iordningställande och underhåll av skötselvägar i syfte att kunna utföra slåtter och röjning i rikkärr. Vägarna ska anläggas på ett sätt som inte har en betydande negativ påverkan på reservatets prioriterade bevarandevärden,
6. anläggande av avläggsplatser samt tillfälliga upplag i samband med reservatets skötsel,
7. mekanisk bekämpning av invasiva eller främmande arter,
8. undersökning och dokumentation av mark, vegetation, djurliv och andra naturförhållanden samt insamling av nödvändigt bestämningsmaterial,

2021-11-15

511-1432-2017

9. åtgärder i syfte att begränsa eller förhindra angrepp av åttatandad granbarkborre, som kan hota prioriterade bevarandevärden, genom utplacering av fällor eller fångstvirke, rotkapning av vindfällda granar, fällning av angripna granar och/eller barkning.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka individer för artbestämning,
2. framföra motordrivet fordon utom på parkeringsplats,
3. sätta upp tavla, skylt, affisch, markering eller permanent snitsla spår,
4. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar, övningar, lägerverksamhet eller motsvarande.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- jakträttsinnehavaren att bedriva jakt inom ramen för jaktlagstiftningen, sätta upp skyltar, snitslar eller andra markeringar i samband med jakt samt framför motordrivet fordon i terrängen vid uttransport av fälld älg, hjort, vildsvin eller björn under förutsättning att inga påtagliga skador eller bestående körspår uppstår,
- genomförande av biologiska undersökningar som bryter mot någon av föreskrifterna under A eller C men som obetydligt påverkar naturreservatets bevarandevärden. För sådana undersökningar krävs dock länsstyrelsens tillstånd.
- normalt underhåll av vägar inklusive vägdiken,
- att bedriva vattenkraftverksamhet i enlighet med gällande tillstånd,
- servitutsinnehavare att utöva sin särskilda rätt enligt servitutet.

2021-11-15

511-1432-2017

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Tångsåmurarna
NVR-id	2053841
Kommun	Älvkarleby
Socken	Älvkarleby
Natura 2000-område som berörs	SE0210281 Tångsåmurarna
Lägesbeskrivning	Ca 1 mil SV om Älvkarleby
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om limes
Huvudsaklig objektkategori	Myr
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Berörda fastigheter	Ambricka 2:1, Ambricka 3:1, Gruvan 1:2, Gruvan 11:1, Gruvan 19:2, Hyttön 1:3, Lanforsen 1:3, Marma 61:1, Gruvan S:1, Gruvan S:4
Samfälligheter	Uppdämningsrätt (03-IM1-20/442.1, 03-IM1-30/392.2, 03-IM1-30/396.1, 03-IM1-30/400.1, 03-IM1/408-3, 03-IM1 30/620.1, 03-IM1-31/86.1, 03-IM1-37/161.1, 03-IM1-37/172.1, 03-IM1-191.2, 03-IM1-15/3.1)
Servitut	Vattenkraft m.m. 03-IM1-23/310Ö.1 Vattenuppdämning (03-IM1-21/322Ö.1) Fiskevård (01-IM1-31/280.1)
Markägarkategorier	Staten, samfälligheter och enskilda
Förvaltare	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal (enligt NMD)	202,9 hektar varav 184,2 hektar landareal och 18,7 ha vattenareal

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet är beläget längs nedre delen av Dalälven, där älven breder ut sig till en fjärd vid namn Storfjärden. Området består av ett för länet stort öppet rikkärr, vilket till stor del utgörs av extremrikkärr med spridda martallar och rik förekomst av axag. Kärlväxtfloran är mycket rik med stor förekomst av gulyxne. Även andra orkidéer som vaxnycklar, sumpnycklar, kärrknipprot, knottblomster och flugblomster förekommer i kärret. Bottenskiktet domineras av brunmossor som späd skorpionmossa, korvskorpionmossa, myruddmossa och maskgulmossa. Till den karaktäristiska faunan i rikkärret hör kalkkärrsgrynsnäcka, sotnätfjäril och olika trollsländor. Den vid nedre Dalälven vanligt förekommande sumpviolen finns på flera ställen i reservatet.

2021-11-15

511-1432-2017

Det öppna kärret är omgivet av olika typer av skogsbevuxen myr och sumpskog, och på mindre holmar i kärret finns äldre tallar. Fastmarksskogarna runt våtmarken består oftast av en blandning olika trädslag, vanligen gran, tall och björk, men är till stor del påverkad av tidigare skogsbruk. Kärleväxtfloran i sumpskogar och fastmarksskogar är, liksom i rikkärret, kalkgynnad.

En liten del av Tångsåsån rinner genom reservatet i dess nordvästra del

Länsstyrelsens bedömningar

Bevarandevärde

Tångsåmurarna utgör ett ur naturvårdssynpunkt mycket värdefullt område. Dess storlek gör det till ett av de värdefullaste rikkärrsområdena i länet. Området hyser en hög mångfald av arter framförallt kärleväxter, men är av stor betydelse även för insekter och snäckor. De största hoten mot områdets bevarandevärden är igenväxning av kärrtytor, ansamling av förna på rikkärret, skogsbruk, markavvattning och övergödning. Rikkärret behöver röjas och hävdas för att naturvärdena i de öppna miljöer som flertalet av kärrets prioriterade arter är beroende av ska bibehållas. Äldre tallar behöver vara solbelysta och fria från igenväxning. För att områdets naturvärden ska bestå och nödvändiga skötselinsatser kunna genomföras bedömer länsstyrelsen att området bör skyddas som naturreservat.

Reservatsområdet ingår i den skogliga värdetrakten Dalälven. Karakteristiskt för denna värdetrakt är att älven på flera ställen breder ut sig i ett mosaikartat landskap med bl.a. älvfåror och forsar, omväxlande med öppna myrmarker och större och mindre öar. Skogsvärdena i värdetrakten är knutna både till gammal barrskog (framför allt gran) och lövskog, där svämskogarna är särskilt prioriterade (Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län 2006).

Tångsåmurarna är utpekade som ett Natura 2000-område i enlighet med 7 kap. 27§ miljöbalken. Tångsåmurarna ingår också i Myrskyddsplan för Sverige från 2007, reviderad 2016.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet Tångsåmurarna följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av biologisk mångfald.

Hushållning med mark- och vattenområden

Naturreservatet ingår i ett område som är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Sådana områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Naturreservatet ingår också i ett område av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap 1 och 2 § miljöbalken.

Naturreservatet ingår i EU:s nätverk för skyddade områden, Natura 2000, enligt 7 kap. 27§ miljöbalken och är därmed riksintresse enligt 4 kap. 1 och 8 §§ miljöbalken.

2021-11-15

511-1432-2017

Länsstyrelserna bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Översiktsplan

Området är utpekad som planerat naturreservat i översiktsplanen för Älvkarleby kommun. Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Miljökvalitetsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med de av riksdag och regering beslutade miljökvalitetsmålen. Beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen Myllrande våtmarker, Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv.

Friluftsmål

Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla det av regeringen beslutade friluftsmålet Skyddade områden som resurs för friluftslivet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelserna att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Redogörelse för ärendet

Dokumentation

Tångsåmurarna ingår i Myrskyddsplan för Sverige från 2007, reviderad 2016. Området godkändes år 2000 som Natura 2000-område enligt EU:s art- och habitatdirektiv. I bevarandeplanen framhålls att Natura 2000-området bör skyddas som naturreservat samt att naturreservatet även bör inkludera de värdefulla sumpskogarna öster om Natura 2000-området samt en buffertzon kring rikkärret för att förhindra näringsläckage från åtgärder i omgivande mark.

Avtal om ersättning

Under 2015 köpte staten in delar av fastigheterna Gruvan 1:2, Ambricka 2:1, Marma 61:1 och Hyttön 1:3 samt delar av samfälligheterna Gruvan S:1 och Gruvan S:4 för naturvårdsändamål. Detta möjliggjordes genom en markbytesaffär med markägaren Bergvik Skog inom ramen för det s.k. ESAB-projektet.

2021-11-15

511-1432-2017

Inmätning av reservatsgräns

Reservatsområdet kommer att mätas in av Skogsstyrelsen på uppdrag av länsstyrelsen.

Samråd

Länsstyrelsen påbörjade år 2017 arbetet med att skydda området som naturreservat. Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten, samt enligt 25 och 25a §§ samma förordning med Älvkarleby kommun och Skogsstyrelsen.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under september 2021 förelagts att inom en tid av en månad yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Eftersom det är outrett vilka fastigheter som är rättighetsinnehavare till ett avtalsservitut om vattenuppdämning från 1921 har förslaget till beslut även, i enlighet med 49 § delgivningslagen (2010:1932), förts in i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Arbetarbladet och Gefle Dagblad.

Synpunkter på förslaget till beslut och länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Remissyttranden utan erinran mot beslut om bildande av naturreservatet har inkommit från Älvkarleby kommun, Skogsstyrelsen, Svenska kraftnät och Skanova. Sveriges geologiska undersökning avstår från att yttra sig.

Fortum Sverige AB har inkommit med en synpunkt på formuleringen av undantaget från föreskrifterna för att bedriva vattenkraftverksamhet. Länsstyrelsen har ändrat formuleringen av undantaget efter dialog med Fortum.

Upplands botaniska förening (UBF) är positiva till förslaget. De framför emellertid att man har haft problem med att vägbommen i början av vägen nära E4-avfarten har varit stängd och att de önskar att det ska framgå av beslutet om denna bom kommer att hållas öppen framöver. Föreningen menar att det är tidsödande att besöka området om bommen hålls stängd. Länsstyrelsen håller med UBF om att det är önskvärt att reservatsområdet blir mer lättillgängligt för besökare och att det i dagsläget är svårt att parkera bilar vid bommen, och långt att gå därifrån till reservatet. Länsstyrelsen arbetar för att hitta en lösning som möjliggör parkering av bil närmare naturreservatet.

Ägaren till fastigheten Gruvan 1:3 har i ett yttrande ställt ett antal frågor, varav flertalet har besvarats separat. Fastighetsägaren menar därutöver att diken i reservatet behöver underhållas för att delar av fastigheten inte ska försumpas. Fastighetsägaren motsätter sig öppethållande av vägbommen eftersom närheten till E4 har gjort att fastigheten har utsatts för otaliga inbrott. Vid träff med fastighetsägaren i fält framfördes dessutom önskemål om att den så kallade kulturstigen, som går från Tångsåtorpet fram till kärret ska underhållas. Länsstyrelsen har kompletterat föreskrifterna i beslutet med ett undantag som möjliggör

2021-11-15

511-1432-2017

underhåll av dike i närheten av fastigheten Gruvan 1:3. Länsstyrelsen vill dock påpeka att undantaget gäller för markägaren, det vill säga Naturvårdsverket. Länsstyrelsen har i uppdrag att förvalta Naturvårdsverkets fastigheter och för underhåll av diket krävs förankring med länsstyrelsen. När det gäller bomfrågan arbetar länsstyrelsen för att hitta en lösning som kan accepteras av såväl fastighetsägare längs vägen som av reservatsbesökare. Länsstyrelsen har kompletterat skötselplanen med underhåll av kulturstigen samt med alternativa lösningar för anläggande av parkeringsplats.

Därutöver har mindre ändringar och kompletteringar gjorts i beslut och skötselplan.

Kungörelse

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Arbetarbladet och Gefle Dagblad.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Naturreservatet ingår i EU:s nätverk för skyddade områden, Natura 2000 enligt 7 kap. 27 § miljöbalken och är därmed riksintresse enligt 4 kap. 1 och 8 §§ miljöbalken. Av 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken framgår bl.a. att tillstånd krävs för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-områden.

I 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen anges bland annat att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen ifråga om naturreservat. Ansvar kan enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken utdömas för brott mot områdesskydd och förseelse mot områdesskydd. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

I 4 § skogsvårdslagen (1979:429) anges bland annat att bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte ska tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällan och stormskadad skog kan lämnas orörda.

Generella bestämmelser utöver reservatsföreskrifterna

I 3 kap. 9 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor anges bl.a. annat följande. När en räddningsinsats är avslutad ska räddningsledaren, om det är möjligt, underrätta ägaren eller nyttjanderättshavaren till den egendom som räddningsinsatsen har avsett om behovet av bl.a. bevakning. Behövs bevakning med hänsyn till risken för nya olyckor, men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

11 kap. miljöbalken handlar om vattenverksamhet. För vattenverksamhet kan det krävas tillstånd eller anmälan. Grävning, muddring, sprängning, anläggande av bryggor, bortledning av ytvatten, markavvattning, dämning eller andra åtgärder inom vattenområdet kan vara vattenverksamhet. Bestämmelser om vattenverksamhet och vattenanläggningar finns också i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa växt- och djurarter, till exempel alla orkidéer, är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845).

I terrängkörningslagen (1975:1313) regleras körning i terräng med motordrivet fordon.

I reservatet gäller utvidgat strandskydd 300 meter på land och i vatten enligt 7 kap. 14 § miljöbalken.

Hur man överklagar beslutet

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4.

De som medverkat i beslutet

Beslut har fattats av landshövding Göran Enander med naturvårdshandläggare Karin Wiklund som föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Lennart Nordvarg, enhetschef Jonas Bergman, länsjurist Anna Runius, planhandläggare Åsa Blomster, samordnare för friluftslivsuppdraget Martina Dernroth och antikvarie Lennart Swanström medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Beslutslista
2. Översiktskarta
3. Skötselplan med kartbilaga
4. Du kan överklaga beslutet

Så här hanterar länsstyrelsen dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

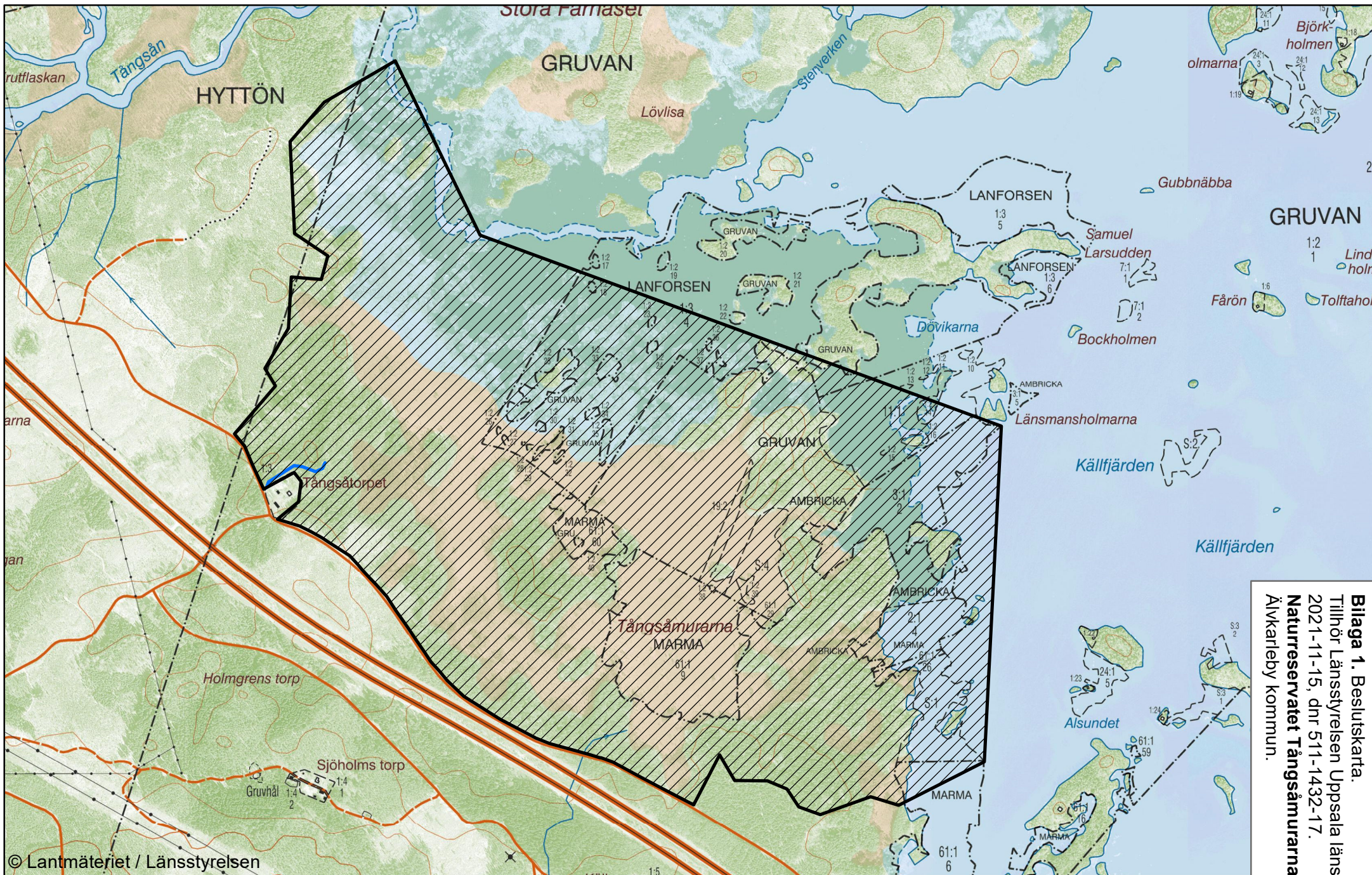
11(11)

2021-11-15

511-1432-2017

Sändlista

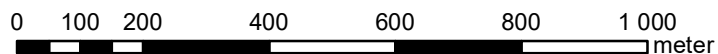
Sändlistan är borttagen i denna version eftersom den innehåller personuppgifter.

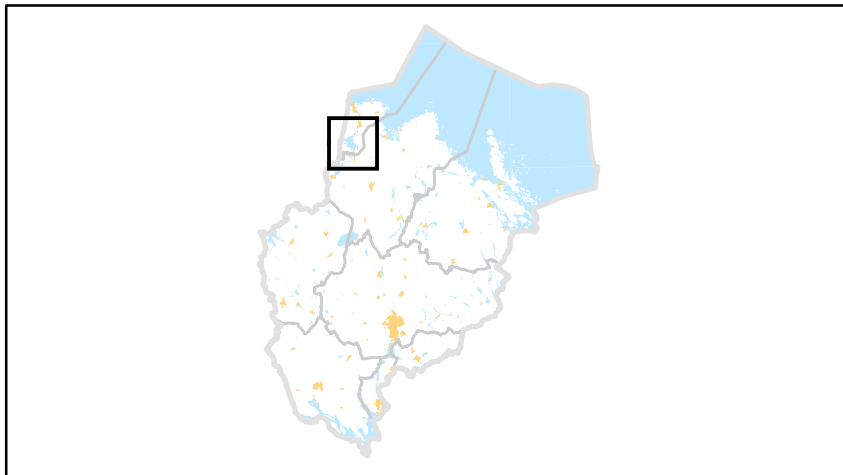
Naturservat

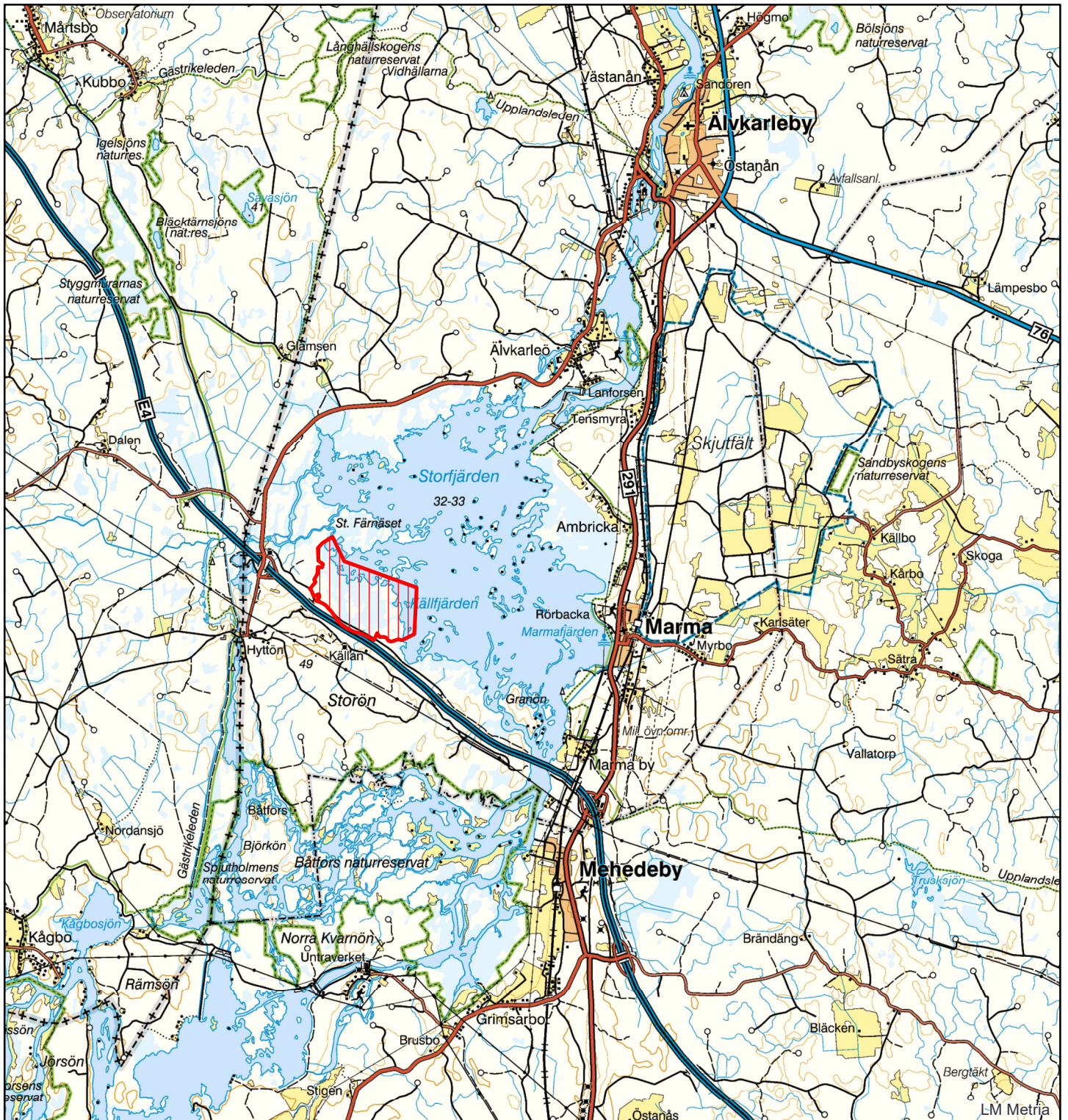
Dike som får underhållas enligt föreskrift A4

Skala 1:12 000

Bilaga 2. Översiktskarta.
Tillhör Länsstyrelsen Uppsala län
beslut 2021-11-15, dnr 511-1432-17.
Naturreservatet Tångsåmurarna
Älvkarleby kommun.

Skötselplan för naturreservatet

Tångsåmurarna

Älvkarleby kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Uppgifter om naturreservatet	4
Allmän beskrivning.....	5
Historisk och nuvarande markanvändning.....	5
Åtgärdsprogram för hotade arter.....	5
Områdets bevarandevärden.....	5
Biologiska värden	5
Naturvårdsarter	6
Kulturhistoriska värden.....	9
Värden för friluftslivet	10
Prioriterade bevarandevärden	10
PLANDEL	11
Övergripande skötsel	11
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder	11
Skötselområde A: Rikkärr - 68,2 ha.....	11
Skötselområde B: Sumpskog - 21,8 ha	13
Skötselområde C: Barrskog/blandskog – 51,5 ha	15
Skötselområde D: Storfjärdens vattenområde och öar – 61,5 ha	16
Anordningar för friluftslivet	17
Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder.....	18
Uppföljning av skötselåtgärder	19
Uppföljning av bevarandemål	19
KÄLLFÖRTECKNING.....	20
BILAGOR.....	20

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets rikkärr, sumpskogar, skogsbevuxen myr, holmar med äldre tall och kalkpåverkade örtrika skogar, med dess ekosystem och biologiska mångfald, ska vårdas och bevaras. Syftet är också att bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för utpekade naturmiljöer och arter enligt art- och habitatdirektivet samt att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftsliv.

Syftet ska uppnås genom att inte tillåta skogsbruk, exploaterande verksamhet eller dikning. Rikkärret hålls öppet genom slåtter och röjning. Åtgärder genomförs vid behov för att förhindra beskuggning av äldre tallar. För att höja naturvärdena i skogsbrukspåverkade fastmarksskogar kan åtgärder genomföras. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

BESKRIVNINGSDDEL

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Tångsåmurarna
NVR-id	2053841
Kommun	Älvkarleby
Socken	Älvkarleby
Natura 2000-område som berörs	SE0210281 Tångsåmurarna
Lägesbeskrivning	Ca 1 mil SV om Älvkarleby
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om limes
Huvudsaklig objektkategori	Myr
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Berörda fastigheter	Ambricka 2:1, Ambricka 3:1, Gruvan 1:2, Gruvan 11:1, Gruvan 19:2, Hyttön 1:3, Lanforsen 1:3, Marma 61:1, Gruvan S:1, Gruvan S:4
Samfälligheter	
Servitut	Uppdämningsrätt (03-IM1-20/442.1, 03-IM1-30/392.2, 03-IM1-30/396.1, 03-IM1-30/400.1, 03-IM1/408-3, 03-IM1 30/620.1, 03-IM1-31/86.1, 03-IM1-37/161.1, 03-IM1-37/172.1, 03-IM1-191.2, 03-IM1-15/3.1) Vattenkraft m.m. 03-IM1-23/310Ö.1 Vattenuppdämning (03-IM1-21/322Ö.1) Fiskevård (01-IM1-31/280.1)
Markägarkategorier	Staten, samfälligheter och enskilda
Förvaltare	Länsstyrelsen Uppsala län
Areal (enligt NMD)	202,9 hektar varav 184,2 hektar landareal och 18,7 ha vattenareal
Markslag och naturtyper	Rikkärr 68 ha Sumpskog/skogsbevuxen myr 22 ha Barrskog/blandskog 49 ha Hygge 2 ha Öar i Storfjärden 9 ha Storfjärden vatten 52 ha
Naturtyper enligt Natura 2000	Rikkärr Taiga * Skogsbevuxen myr * Lövsumpskog *

* Prioriterad naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv

Allmän beskrivning

Naturreservatet är beläget längs nedre delen av Dalälven, där älven breder ut sig till en fjärd vid namn Storfjärden. Området består av ett för länet stort öppet rikkärr, vilket till stor del utgörs av extremrikkärr med spridda martallar och rik förekomst av axag. Kärnväxtfloran är mycket rik med stor förekomst av gulyxne. Även andra orkidéer som vaxnycklar, sumpnycklar, kärrknipprot, knottblomster och flugblomster förekommer i kärret. Bottenskiktet domineras av brunmossor som späd skorpionmossa, korvskorpionmossa, myruddmossa och maskgulmossa. Till den karaktäristiska faunan i rikkärrer hör kalkkärrsgrynsnäcka, sotnätfjäril och olika trollsländor. Den vid nedre Dalälven vanligt förekommande sumpviolens finns i älvnära översvämmande delar av området.

Det öppna kärret är omgivet av olika typer av skogsbevuxen myr och sumpskog, och på mindre holmar i kärret finns äldre tallar. Fastmarksskogarna runt våtmarken består oftast av en blandning olika trädslag, vanligen gran, tall och björk, men är till stor del påverkad av tidigare skogsbruk. Kärnväxtfloran i sumpskogar och fastmarksskogar är, liksom i rikkärrer, kalkgynnad.

En liten del av Tångsån rinner genom reservatet i dess nordvästra del.

Historisk och nuvarande markanvändning

Från Häradskartan år 1859-63 framgår att stora delar av kärret då hävdades genom slätter. Troligen utnyttjades även en del av det som idag är ung lövsumpskog som ängsmark. Kraftverket i Älvkarleby togs i drift 1915 och Lanforsens vattenkraftverk togs i drift 1930. När Storfjärden reglerades för vattenkraftsutbyggnad sattes stora arealer gammal slättermark under vatten.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Vid förvaltningen av naturreservatet ska hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Gulyxne och kalkkärrsgrynsnäcka, som omfattas av åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr, förekommer i reservatet.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understruken.

Naturvärdena är främst knutna till det öppna rikkärrer. Kärnväxtfloran är mycket rik. Hittills har över 120 arter påträffats i våtmarken, och förekomst av arter som axag, gulyxne, kärrknipprot, vaxnycklar och flugblomster visar på att stora delar av kärret utgörs av extremrikkärr. Extremrikkärr har generellt högre pH, högre kalkhalt och är

mer artrika på kärlväxter än medelrikkärr. Däremot är extremrikkärr i regel fattigare på näring, särskilt fosfor, än medelrikkärr.

Bland mossor som förekommer i rikkärrets bottenskikt är fet gräsmossa och svartknoppsmossa indikatorer på extremrikkärr. Andra intressanta rikkärsmossor som förekommer i området är till exempel källtuffmossa, kärrmörkia, piprensarmossa, maskgulmossa och lockvitmossa. Bland mossan i kärret kan man hitta rikärtsarten sumpäggsvamp.

Rikkärret är värdefullt även för insekter, spindlar och snäckor. De bägge Natura 2000-arterna bred kärrtrollslända och citronfläckad kärrtrollslända finns i området. Älvglansspindel och torvgropsspindel är två spindelarter som bara har ett fåtal kända förekomster i Sverige. Älvglansspindel lever på stränder av rinnande vatten och hittades i Tångsåmurarna 2016. Torvgropsspindel lever i våtmarker och hittades i rikkärret vid en inventering 2005. En rik förekomst av kalkkärrsgrynsnäcka konstaterades i rikkärret vid en inventering 2004.

Sumpviol finns i flera ställen i reservatet, framförallt i sumpskogar men också i angränsande rikkärr.

Flera fynd av reliktböck, som lever i äldre tallar och gynnas av solljus, är gjorda i området.

I reservatets skogsmiljöer finns flera kalkgynnade orkidéer, till exempel tvåblad, nästrot, skogsnycklar och skogsknipprot. Knärot och vedtrappmossa är två kontinuitetsberoende naturskogsarter med enstaka förekomster i området. Dofttaggsvamp, olivspindling och grangråticka bildar mykorrhiza med gran (olivspindling även med tall) i kalkrika skogar, och finns på några ställen i reservatet. Tallticka är en svamp som mestadels förekommer på levande tallar äldre än 150 år. Fynd av tallticka finns på några äldre tallar i norra delen av reservatet. Platt spretmossa växer på död ved eller torvrik jord i sumpskogar. Arten är troligen något kalk- eller näringsgynnad.

Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter är en samlingsterm för arter som är extra skyddsvärda genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Idag omfattar detta begrepp juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Fåglar

<i>Emberiza schoeniclus</i>	sävspärv	NT		
<i>Haliaeetus albicilla</i>	havsörn	NT	A §	P C
<i>Tringa erythropus</i>	svartsnäppa	NT		

Skalbaggar

<i>Nothorhina punctata</i>	reliktbock	NT	s	t
<i>Stenus glabellus</i>		NT		
<i>Chlaenius quadrisulcatus</i>	strimmig sammetslöpare	VU		

Fjärilar

<i>Melitaea diamina</i>	sotnätfjäril	NT	s	
-------------------------	--------------	----	---	--

Trollsländor

<i>Leucorrhinia caudalis</i>	bred kärrtrollslända	A	§	
<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	citronfläckad kärrtrollslända	A	§	

Snäckor

<i>Vertigo geyeri</i>	kalkkärrsgrynsnäcka	NT	A	P
-----------------------	---------------------	----	---	---

Spindlar

<i>Satilatlas britteni</i>	torvgropsspindel	NT		
<i>Singa nitidula</i>	älvglansspindel	NT		C

Kärlväxter

<i>Calla palustris</i>	missne			t
<i>Carex flava</i>	knagglestarr			t
<i>Carex buxbaumii</i> ssp. <i>Buxbaumii</i>	klubbstarr			t
<i>Carex lepidocarpa</i>	näbbstarr			t
<i>Carex hartmanii</i>	hartmansstarr	VU		
<i>Carex hostiana</i>	ängsstarr	NT		
<i>Corallorhiza trifida</i>	korallrot		§	s t
<i>Dactylorhiza incarnata</i> var. <i>cruenta</i>	blodnycklar		§	
<i>Dactylorhiza incarnata</i> var. <i>incarnata</i>	äka ängsnycklar		§	t
<i>Dactylorhiza incarnata</i> var. <i>ochroleuca</i>	vaxnycklar		§	
<i>Dactylorhiza maculata</i> subsp. <i>fuchsii</i>	skogsnycklar		§	s
<i>Dactylorhiza maculata</i> subsp. <i>maculata</i>	jungfru Marie nycklar		§	
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>lapponica</i>	sumpnycklar		§	t
<i>Dryopteris cristata</i>	granbräken			s
<i>Eleocharis quinqueflora</i>	tagelsäv			t

<i>Epipactis helleborine</i>	skogsknipprot	§	s	t		
<i>Epipactis palustris</i>	kärknipprot	§		t		
<i>Eriophorum latifolium</i>	gräsull		s	t		
<i>Fraxinus excelsior</i>	ask	EN				
<i>Goodyera repens</i>	knärot	VU	§	s	t	
<i>Gymnadenia conopsea</i>	brudsporre		§	s	t	
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa			s	t	
<i>Liparis loeselii</i>	gylyxne	NT	A	§	t	P C
<i>Malaxis monophyllos</i>	knottblomster		§	s		
<i>Neottia nidus-avis</i>	nästrot		§	s		
<i>Ophrys insectifera</i>	flugblomster		§	s	t	
<i>Parnassia palustris</i>	slätterblomma				t	
<i>Pinguicula vulgaris</i>	tätört				t	
<i>Platanthera bifolia</i>	nattviol		§	s		
<i>Schoenus ferrugineus</i>	axag			s	t	
<i>Selaginella selaginoides</i>	dvärglummer				t	
<i>Thelypteris palustris</i>	kärrbräken				t	
<i>Trichophorum alpinum</i>	snip				t	
<i>Viola uliginosa</i>	sumpviol	NT		s		
<u>Mossor</u>						
<i>Aneura pinguis</i>	fetbålmossa				t	
<i>Brachythecium rivulare</i>	källgräsmossa				t	
<i>Calliergon giganteum</i>	stor skedmossa				t	
<i>Campyulium stellatum</i>	guldspärrmossa				t	
<i>Catoscopium nigrum</i>	svartknoppmossa				t	
<i>Cinclidium stygium</i>	myruddmossa				t	
<i>Cratoneuron filicinum</i>	källtuffmossa				t	
<i>Crossocalyx hellerianus</i>	vedtrappmossa	NT		s	t	
<i>Dicranum flagellare</i>	flagellkvastmossa			s		
<i>Helodium blandowii</i>	kärrkammosa			s	t	
<i>Herzogiella seligeri</i>	stubbspretmossa			s		
<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spretmossa		A		t	C
<i>Leiocolea rutheana</i>	praktflikmossa				t	
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa					
<i>Paludella squarrosa</i>	piprensarmossa				t	
<i>Plagiomnium elatum</i>	bandpraktmossa				t	
<i>Pseudocalliergon trifarium</i>	maskgulmossa				t	
<i>Scorpidium cossoni</i>	späd skorpionmossa				t	
<i>Scorpidium scorpioides</i>	korvskorpionmossa				t	
<i>Sphagnum warnstorffii</i>	purpurvitmossa				t	

<i>Tomentypnum nitens</i>	gyllenmossa		t
<u>Lavar</u>			
<i>Calicium adpersum</i>	gulpudrad spiklav		s
<i>Calicium parvum</i>	liten spiklav		
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT	s
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav		s
<i>Sclerophora coniophaea</i>	rödbrun blekspik	NT	s
<u>Svampar</u>			
<i>Boletopsis leucomelaena</i>	grangräticka	VU	s t
<i>Bovista paludosa</i>	sumpäggschamp	NT	
<i>Cortinarius venetus</i>	olivspindling		s
<i>Craterellus lutescens</i>	rödgul trumpetschamp		s
<i>Hydnellum ferrugineum</i>	dropptaggschamp		s
<i>Hydnellum peckii</i>	skarp dropptaggschamp		s
<i>Hydnellum suaveolens</i>	dofttaggschamp	NT	s
<i>Hygrocybe acutoconica</i>	spetsvaxskivling		s
<i>Porodaedalea pini</i>	tallticka	NT	s
<i>Sarcodon imbricatus</i>	fjällig taggschamp		s
<i>Xylobolus frustulatus</i>	rutskinn	NT	s

Teckenförklaring:

A- Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv

§ - Arten är fridlyst i Sverige

s - Signalart enligt Skogsstyrelsen (2005, 2019)

P - Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter

C - Ansvarsart för länet

t - Typisk art för något av de Natura 2000-habitat som finns i naturreservatet

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2020):

CR - Critically endangered	Akut hotad
EN - Endangered	Starkt hotad
VU - Vulnerable	Sårbar
NT - Near threatened	Nära hotad
DD - Data deficient	Kunskapsbrist

Kulturhistoriska värden

Det finns inga registrerade fornlämningar i reservatet. Floran i våtmarken har, åtminstone i vissa delar, troligen gynnats av tidigare slåtterbruk och kan betraktas som ett biologiskt kulturarv.

Värden för friluftslivet

Upplevelsevärden finns i den särpräglade naturtypen. För botaniskt intresserade har naturreservatet höga värden med riklig förekomst av bland annat orkidéer. Vid Lilla Färnåset, nordväst om reservatet, finns möjlighet att lägga i kanoter samt en paddelslinga på 5 km genom Lerån och Tångsån. Från denna kan man ta sig in i reservatet med kanot.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: rikkärr, skogsbevuxen myr, sumpskog, kalkrika skogar

Strukturer: öppna kärrytor, gamla löv- och barrträd, äldre solexponerade tallar, död ved, gynnsamma hydrologiska förhållanden

Växt-, svamp- och djursamhällen: kärlväxter, mossor, snäckor, fjärilar, trollsländor och skalbaggar knutna till öppna kalkrika kärr; svampar knutna till kalkbarrskogar; skalbaggar och tickor knutna till tall samt epifytiska lavar,

Arter:	<i>Bovista paludosa</i>	sumpäggsvamp
	<i>Crossocalyx hellerianus</i>	vedtrappmossa
	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	
	var. <i>ochroleuca</i>	vaxnycklar
	<i>Goodyera repens</i>	knärot
	<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spretmossa
	<i>Hydnellum suaveolens</i>	dofttaggsvamp
	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	bred kärrtrollslända
	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	citronfläckad kärrtrollslända
	<i>Liparis loeselii</i>	gulyxne
	<i>Nothorhina punctata</i>	reliktbock
	<i>Ophrys insectifera</i>	flugblomster
	<i>Porodaedalea pini</i>	tallticka
	<i>Schoenus ferrugineus</i>	axag
	<i>Vertigo geyeri</i>	kalkkärrsgrynsnäcka
	<i>Viola uliginosa</i>	sumpviol

PLANDEL

Övergripande skötsel

För att rikkärret ska behålla sina höga naturvärden är det viktigt att det fortsätter att vara öppet och att förna inte ansamlas. Rójning och slåtter på rikkärret är den viktigaste skötselåtgärden i reservatet. Skogsmiljöerna kan huvudsakligen lämnas utan skötselåtgärder och indelningen i skötselområden för skog har begränsats till att skilja mellan skog på fastmark och på blöt mark. De trädbevuxna våtmarksmiljöerna, fastmarksskogarna och det öppna rikkärret förekommer mosaikartat i reservatet och detta har till viss del generaliserats i indelning av skötselområden. Delar av skötselområden kan således avvika väsentligt från skötselområdet i stort.

För att möjliggöra rationell rójning och slåtter på rikkärret kan en skötselväg behöva anläggas genom skogen till rikkärret. Vägen bör anläggas där sträckan blir så kort och påverkan på skogen så liten som möjligt.

Idag finns inga kända förekomster av invasiva eller främmande arter i reservatet. Om sådana skulle etablera sig i framtiden är det prioriterat att bekämpa dessa innan de hinner sprida sig.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i fyra skötselområden. För avgränsning av områdena A-D, se skötselområdeskarta, bilaga 3.1.

Under bevarandemål anges en målareal för olika naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv med EU:s fyrsiffriga kod för naturtypen inom parentes.

Skötselområde A: Rikkärr - 68,2 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av ett stort sammanhängande tämligen blött rikkärr, som till stora delar är extremrikkärr. Bladvass förekommer i varierande grad och är bitvis dominerande, särskilt i de norra delarna. Kärnväxtfloran är mycket rik med ett stort antal rikkärrsarter som axag, gulyxne, kärrknipprot, sumpnycklar, ängsnycklar, flugblomster, vaxnycklar, ängsstarr och klubbstarr. Bottenskiktet domineras av typiska rikkärrsmossor, till exempel späd skorpionmossa, korvskorpionmossa, gyllenmossa, maskgulmossa, guldspärrmossa, stor skedmossa, piprensarmossa, myruddmossa och fetbålmossa. En riklig förekomst av kalkkärrsgrynsnäcka hittades i kärret 2004. Rikkärret är öppet, men ohävdad, och igenväxning med tall och pors pågår, samt i vissa delar framförallt i kärrkanterna även med björk och klibbal. Graden av blöthet, tuvighet och igenväxning varierar mellan olika delar av kärret.

Rikkärr finns möjligen även på kärröar i reservatets vattenområde i Storfjärden. Dessa ingår dock i skötselområde D. Även i områden med skogsbevuxen myr, som ingår i skötselområde B, finns rikkärrsvegetation inom mindre områden.

Bevarandemål: Arealen rikkärr (7230) är minst 67,0 ha. Kärret har en gynnsam hydrologi och är i huvudsak öppet utan ansamling av förna. Skötselområdet domineras av rikkärrsarter i såväl fältskikt som bottenskikt. Gulyxne, bred kärrtrollslända, citronfläckad kärrtrollslända och kalkkärrsgrynsnäcka har livskraftiga populationer i området.

Skötselåtgärder: Restaurering: Røjning av igenväxningsvegetation i form av tall, björk, pors och vass. Martallar ska dock sparas. Tuvfräsning kan behövas i områden som ska slåttas, men axagtuvor bör sparas. Åtgärdsmetoder eller när på året åtgärder görs bör anpassas så att körskador undviks.

Löpande: Slåtter bör införas på så stor del av rikkärrsytan som möjligt. I delar där slåtter är svår att genomföra röjs igenväxningsvegetation bort manuellt.

Röjt eller slåttat material ska transporteras bort från kärret.

Skötselområde A. Tuvigt rikkärr i sydvästra delen av reservatet med mycket axag, gräsull, flugblomster, kärrknipprot m.m. samt med pors och småtallar.

Skötselområde A. Rikkärr i nordöstra delen av reservatet med mycket vass.

Skötselområde B: Sumpskog - 21,8 ha

Beskrivning: Skötselområdet består av sumpskogar, skogsbevuxen myr och alkärr, för vilka den sammanfattande benämningen sumpskogar används nedan.

Större relativt unga sumpskogar finns i västra delen av reservatet. I övrigt förekommer dessa huvudsakligen i kantzoner mellan öppet rikkärr och fastmarksskogar. Sumpskogarna utgörs oftast av en blandning av björk, klipbal, tall och gran. I buskskiktet förekommer ofta brakved och ibland olvon eller pors. Kärleväxtfloran varierar mellan olika områden men är ofta rik, med arter som tvåblad, skogsnycklar, kärrfibbla, blodrot, vattenklöver, liljekonvalj, brudborste, vass, kabbleka, videört, älggräs. Död ved förekommer sparsamt i skötselområdet.

I östra delen av reservatet finns en mindre lövrik blandsumpskog med lunglav på ask och sälk och där rutsinn och rödbrun blekspik har hittats på död ek.

I skötselområdet kan ibland också förekomma öppna mindre områden med rikkärnsvegetation.

- Bevarandemål:** Arealen taiga av undertyp blandsumpskog (9006), lövsumpskog (9080) och skogsbevuxen myr (91D0) är tillsammans ca 20,0 ha. Sumpskogen har varierad trädslagsammansättning med hög andel gamla träd. Naturliga processer leder till att död ved förekommer i olika grovlek och nedbrytningsgrad. De hydrologiska förhållandena i skötselområdet är gynnsamma.
- Skötselåtgärder:** Huvudsakligen inga åtgärder. På öppna kärrytor inom skötselområdet kan skötselåtgärder göras i samband med skötsel av angränsande ytor i skötselområde A.

Skötselområde B. Sumpskog i västra delen av reservatet.

Skötselområde B. Skogsbevuxen myr i södra delen av reservatet.

Skötselområde C: Barrskog/blandskog – 51,5 ha

Beskrivning: Våtmarken omges i väster, söder och öster av fastmarksskogar (delområde C1). Dessa är till stor del unga-medelåldriga, påverkade av skogsbruk och relativt likåldriga. De vanligaste trädslagen är tall, gran och björk som förekommer i varierande blandning. Vissa skogsområden är ren granskog och andra rena tallbestånd. På några ställen finns enstaka aspar och askar. I några skogsområden finns brandspår på stubbar. Fältskiktet kan utgöras av blåbärs- och lingonris eller vara mer örtrikt med arter som ormbär, skogskovall och piprör. I nordöstra delen finns ett område med några döda eller döende ekar som tillsammans med hasselbuskar visar på tidigare öppna förhållanden, med arter som blåsippa, sårläka och vårärt i fältskiktet. I denna del finns också en gles björkdominerad skog. I sydöstra delen, mot vattnet, finns två områden med grövre barr/blandskog (delområde C2) som kan klassas som naturtyp idag. I dessa har olivspindling hittats och söder om detta finns ett fynd av grangräticka. Dofttaggsvamp finns på flera ställen i reservatet, även i mer triviala granbestånd.

Längs vägen i södra delen av reservatet finns ett hygge på 2 ha (delområde C3) som också ingår i skötselområdet. Hygget är relativt

blockrikt och är idag bevuxet med ung gran och björk samt på vissa ställen med rönn, tall och ek.

Bevarandemål: Arealen taiga (9010) är minst 5 ha. Skötselområdet utvecklas mot naturskogsartade skogar med varierad åldersstruktur och rikligt med gamla träd. Naturliga processer leder till att död ved förekommer i olika grovlek och nedbrytningsgrad. Kalkgynnade växter och svampar förekommer inom delar av skötselområdet.

Skötselåtgärder: Huvudsakligen inga åtgärder. Vid behov kan äldre tall eller ek frihuggas. Lövträd och tall kan gynnas i täta granplanteringar. Bränning kan vara en tänkbar åtgärd för att skapa naturvärden i unga-medelåldriga talldominerade skogar, men är inte en prioriterad åtgärd

Skötselområde C. Barrskog.

Skötselområde D: Storfjärdens vattenområde och öar – 61,5 ha

Beskrivning: Norra och östra delen av reservatet utgörs av vatten och öar i vattnet. Högre belägna öar är skogsbevuxna, troligen med barrträd. Lägre belägna öar är troligen gungflyartade kärr som översvämmas, och på en del av dem har björk och klibbal etablerats. När Storfjärden reglerades för vattenkraftsutbyggnad sattes stora arealer gammal slåttermark under vatten.

Tångsån rinner genom skötselområdet i nordvästra delen.

Skötselområdet är inte besökt i fält.

Bevarandemål: Skötselområdet utgörs av vatten, mindre vattendrag (Tångsån) och öppna respektive trädbevuxna öar i vattnet.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Skötselområde D. Storfjärden.

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning: Inga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet. En iordningsställd äldre stig, kallad kulturstigen, finns från Tångsåtorpet i riktning mot kärret.

Bevarandemål: Lättillgänglig information om naturreservatet finns i området. Reservatet stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Stigar och spänger underlättar för besökare att vandra i reservatet och uppleva rikkärrets värden. Möjlighet finns att ta sig in i reservatet med kanot via kanotleden vid Lilla Färnåset. Områdets friluftsanläggningar är i gott skick. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Anordna parkeringsplats för reservatsbesökare, antingen längs vägen söder om naturreservatet eller på lämplig plats väster om reservatet.
- Sätt upp informationsskylt vid parkeringsplats samt på lämpliga platser längs reservatsgränsen.
- Anordna en markerad och spångad stig i reservatet, med anslutning från parkeringsplats.
- Markera och underhåll kulturstigen och komplettera med spänger ut i våtmarken.
- Gynna möjligheten att nå reservatet via kanotleden vid Lilla Färnåset samt stimulera besök på öar.
- Rör reservatsgränsen och markera gränsen med färg på träd och med hörnstolpar.

Löpande:

- Städa och underhåll parkeringsplats.
- Underhåll stig och spänger.
- Underhåll reservatsgränsen genom röjning, målning och nya stolpar vid behov.
- Byt ut skyltar vid behov.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Tångsåmurarna som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Restaurering av rikkärr	1		A	Skötselanslag
Löpande slåtter och röjning på rikkärr	1		A	Skötselanslag
Frihuggning, bränning eller andra åtgärder i fastmarksskogar	3	Kan genomföras för att öka/återskapa naturvärden	C	Skötselanslag
Anordna parkeringsplats	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Sätta upp informationsskyltar	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Anordna stig från parkeringsplats med spänger i sumpskog och öppet kärr	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Markera och underhåll kulturstigen samt anlägg en fortsättning ut i våtmarken	2		Friluftsliv	Skötselanslag

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan
TÅNGSÅMURARNA
2021-11-15

BILAGA 3
19(20)

Dnr 511-1432-2017

Anlägg skötselväg och avläggsplats	1	Vid behov		Skötselanslag
Underhåll av gräns, parkering, informationsskyltar och eventuella anordningar	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Gränsmarkering	1	Inom ett år		Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla	Skötselanslag

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärder ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärder överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

- SLU ArtDatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 2011. Inventering av spindlar och skalbaggar i 11 rikkärr i Uppsala län. Länsstyrelsens Meddelandeserie 2011:01.
- Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.
- Naturvårdsverket, 2007: Myrskyddsplan för Sverige. Delrapport – objekt i Svealand. Rapport 5668.
- Naturvårdsverket. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.
- Nitare, J. (red.) 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nordiska ministerrådet, 1984.: Naturgeografisk naturindelning av Norden.
- Sundberg, S. 2006: Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr inklusive arterna gulyxne *Liparis loeselii* (NT), kalkkärrsgrynsnäcka *Vertigo geyeri* (NT) och större agatsnäcka *Cochlicopa nitens* (EN). Naturvårdsverket, Rapport 5601.
- Udd, D. & Rydin, H. 2008. Är vassen ett hot mot rikkärren? Svensk Botanisk Tidskrift 102:2.
- von Proschwitz, T. 2005: Kalkkärrsgrynsnäcka - *Vertigo geyeri* Lindholm – i Uppsala län. Återinventering av äldre lokaler, undersökning av nya objekt samt skötselrekommendationer för aktuella lokaler. Länsstyrelsens Meddelandeserie 2005:11.

Oppublicerade skrifter

- Länsstyrelsen 2006: Miljöövervakning av 17 rikkärr i Uppsala län 2004-2005. Sundberg S., Hansson J. och Näsström H.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2016. Bevarandeplan för Natura 2000-område Tångsåmurarna SE0210281. Jespers naturvård och inventering 2016. Restaureringsplan för rikkärret Tångsåmurarna i Uppsala län, Älvkarleby kommun

Digitala källor

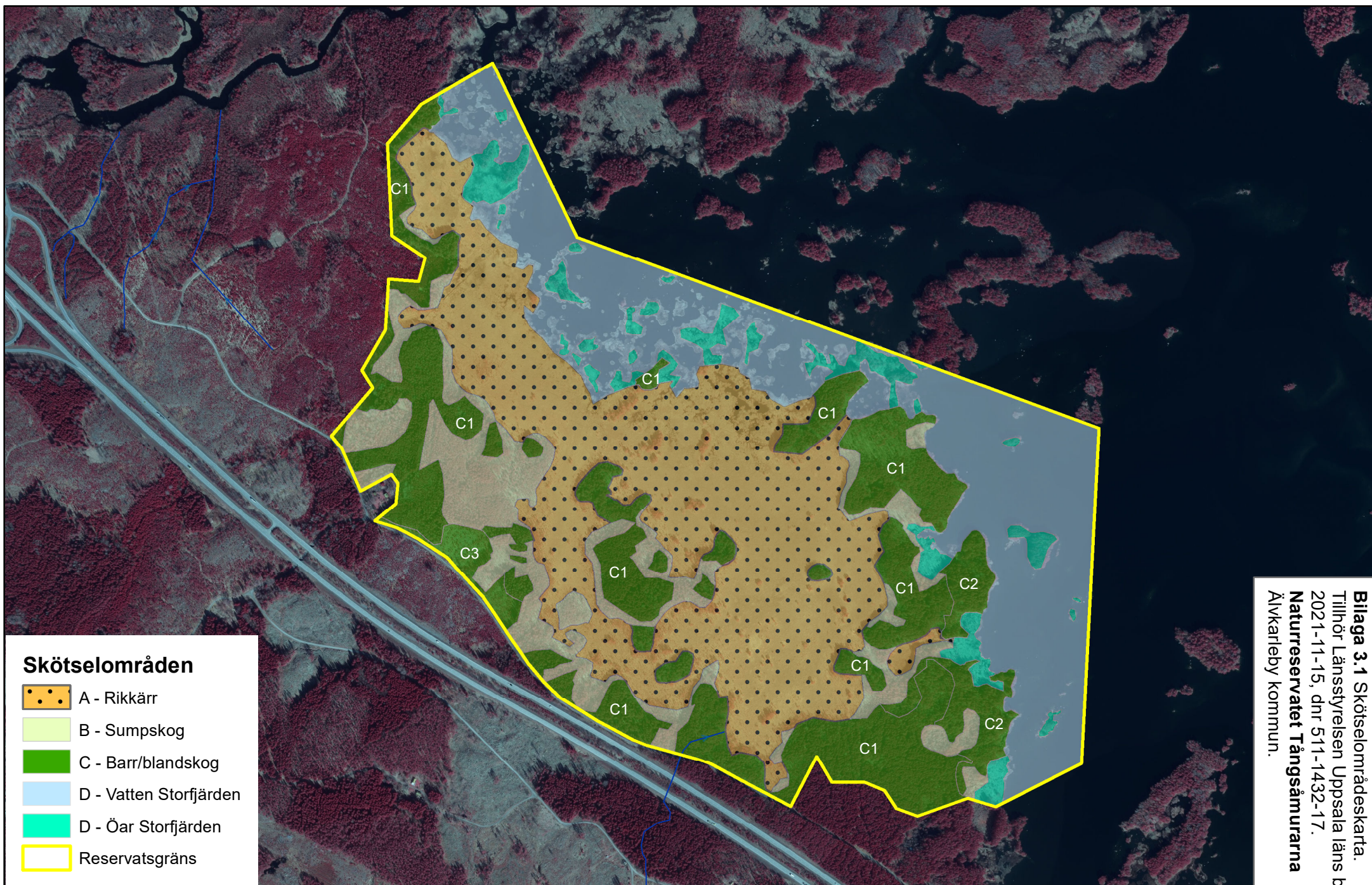
- ArtDatabanken, Artfakta. <https://artfakta.se/artbestamning>
- Riksantikvarieämbetet. Fornlämningsregister, <https://www.raa.se/hitta-information/fornsok>

Kartmaterial

- Lantmäteriets häradsekonomiska karta från 1859-63
- Lantmäteriets ekonomiska kartor från 1950-talet
- Lantmäteriets ortofoton från 1960
- Lantmäteriets färgortofoton med flygår 2021
- Lantmäteriets höjdmmodell med höjdsuggning

BILAGOR

3.1. Skötselområdeskarta

Bilaga 4

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos Regeringen. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 Uppsala. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till uppsala@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till Regeringen.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet senast tillkännagavs**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Regeringen som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-22 33 000. **Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.**